דף צפייה: חמישה רעיונות ששינו את העולם

יחידה 1 · אירופה במאה ה־19 · ❓ אילו עקרונות ניסחו הוגי הנאורות, וכיצד הם משפיעים על חיינו עד היום?

דף לתלמיד/ה

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הסרטון: עקרונות הנאורות: מסבירה בעצמי רעיונות גדולים מהחיים

⏱️ 3:24 דקות · youtube.com/watch?v=pcWCd62v6nI

א לפני הצפייה ובמהלכה

לפני הצפייה

לפני הצפייה סמנו: נכון / לא נכון / לא בטוח.

1. לפי הוגי הנאורות, הזכויות ניתנות לאדם על ידי המלך.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

2. סובלנות פירושה להסכים עם כל דעה.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

3. הוגי הנאורות טענו שהשלטון צריך להסתמך על הסכמת העם.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

4. בתקופת הנאורות כבר היה קול שדרש חינוך שווה לנשים.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

👀 במהלך הצפייה – שימו לב:

- חמשת העקרונות שהדוברת מסבירה.
- מה כוללות הזכויות הטבעיות לפי לוק.
- מה ההבדל בין סובלנות לבין הסכמה.
- מה הובס חשב על שליט חזק.
- איפה התפשטו הרעיונות.

1. ⏸️ אחרי הזכויות הטבעיות: אם הזכויות 'טבעיות', מה תפקידו של השלטון?

_____

_____

2. ⏸️ אחרי חופש המחשבה והסובלנות: תנו דוגמה מהכיתה שבה סובלנות קשה אבל חשובה.

_____

_____

3. ⏸ אחרי האמנה החברתית: מה קורה לפי לוק כאשר השליט מפר את 'החוזה'?

ב אחרי הצפייה – שאלות ב־3 רמות

בחרו רמה להתחלה – ונסו להגיע גם לרמה הבאה!

תמיכה – הקיפו את התשובה הנכונה

1. אילו זכויות מנה ג׳ון לוק כזכויות טבעיות?

א. כבוד, עושר ותהילה | ב. חיים, חירות וקניין | ג. שלטון, צבא ומסים

2. מהי סובלנות?

א. להסכים עם כולם | ב. לכבד את זכותו של אחר לחשוב אחרת | ג. לשתוק תמיד

3. מה דרשה מרי וולסטונקראפט?

א. ביטול המדע | ב. שלטון של מלך חזק | ג. חינוך שווה לנשים

ד. סגירת בתי הקפה

רגיל

1. הסבירו את רעיון האמנה החברתית.

---

2. מה ההבדל בין שוויון לבין 'כולם אותו דבר'?

---

3. מדוע חופש המחשבה היה רעיון מהפכני במאה ה־18?

אתגר

1. השוו בין הובס ללוק: במה הם מסכימים ובמה הם חלוקים?

---

2. איזה עיקרון של הנאורות קיים לדעתכם בבית הספר שלכם? איזה פחות? נמקו.

ג כרטיסים משימה פעילה: עיקרון בחיים – משחק קלפים

כל קבוצה מקבלת 5 קלפי עיקרון ו־8 קלפי מצב. מתאימים כל מצב לעיקרון וכותבים נימוק קצר.

1. קראו את קלפי העקרונות: אוטונומיה, זכויות טבעיות, חופש מחשבה וסובלנות, שוויון, אמנה חברתית.

2. התאימו לכל עיקרון לפחות קלף מצב אחד, למשל: 'ועד הכיתה נבחר והתחייב לייצג את כולם'; 'תלמידה בוחרת מגמה לפי רצונה'; 'בדיון נשמעת דעה שאינה מקובלת ומקשיבים לה'.

3. לכל התאמה כתבו נימוק במשפט אחד.

4. בחרו את קלף המצב שהיה הכי קשה לשייך והסבירו מדוע.

שאלה בסגנון בגרות

1. הצג שני עקרונות של הנאורות, והסבר כיצד כל אחד מהם ערער על הסדר הישן באירופה.

כרטיס יציאה · חמישה רעיונות ששינו את העולם

שם: _____ כיתה: _____

1. מה הן הזכויות הטבעיות לפי לוק?

_____

_____

2. הסבירו במשפט אחד: מה זו אמנה חברתית?

_____

_____